

# "BU BENİM OLSUN"

Çocuklarda Çalma Davranışı



**PAMUKKALE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA  
MERKEZİ  
#YANINIZDAYIZ**

2 yaşındaki oğlunuz, misafirlige gittiğiniz evde gördüğü küçük bir oyuncak arabayla eve dönmüş olabilir. 4 yaşındaki kızınız kreşteki arkadaşının boya kalemlerini kendi çantasına atıp eve getirmiş olabilir. 6 yaşındaki çocuğunuz markette gezerken gördüğü birkaç çikolatayı cebine koyarak marketten çıkmış olabilir.

Peki, sizce bu çocuklara hırsız diyebilir miyiz? Ya da kronik bir çalma hastalıkları var mıdır?

Çocuklar yaklaşık 6 yaşına kadar benmerkezci bir dönemdedir. Yani dünyanın kendi etraflarında döndüğünü sanırlar. Mülkiyet kavramı henüz gelişmemiş olan bu çocuklar, gördükleri, beğendikleri, canlarının istediği her şeye sahip olabileceklerini düşünürler. Üstelik bunun için izin almaları gerektiğini ya da bu davranışın kötü bir şey, hatta bir suç olduğunu bile bilmezler.

Okul öncesi dönem, çocukların dürtüsel davranışları, benim – senin kavramlarının gelişmediği bir dönemdir. Bu dönemdeki çalma, aslında tam olarak çalmayı değil bir çeşit ödünç almayı ifade etmektedir. Çoğu zaman aldıkları nesnenin bir başkasına ait olduğunu anlamakta da güçlük çekerler.

Ebeveynler olarak, çocuğunuzun başka birine ait olan bir eşyayı aldığını gördüğünüzde paniklemezsiniz normaldir. Fakat bu dönemde verilen hatalı tepkiler, henüz hırsızlık olarak nitelendirmediğimiz bu çalma davranışlarının, yaş büyüdükçe daha sık karşımıza çıkmasına ve suça dönüşmesine sebep olabilir.

Bahsettiğimiz bu izinsiz alma davranışları, okul çağına gelmiş çocuğunuzda görülmekteyse gerçek bir çalma davranışından söz etmek mümkündür.

## **OKUL ÇAĞI ÇOCUKLARINDA ÇALMA DAVRANIŞI NEDEN GÖRÖLÖR?**

**Çalma davranışının en büyük sebeplerinden biri ilgi ve sevgi eksikliğidir. Çocuk, yetersiz ilgi ve sevgi görüyorsa, ihmal ediliyorsa, çalma davranışını bir çeşit dikkat çekme aracı olarak kullanabilmektedir.**

**Hatalı anne baba tutumları, çocukları çalma davranışına itebilmektedir. Baskıcı, otoriter, mükemmeliyetçi ya da aşırı hoşgörölü bir tutum sergileyen ebeveynlerin çocukları, kendilerini ispatlamak için çalma davranışına yönelebilmektedir.**

**Ailedeki maddi sorunlar, çocuğa verilen yetersiz harçlık çocuğu çalmaya itebilmektedir.**

**Yanlış arkadaşlıklar, etrafta görölün kötü örnekler, anne baba ya da yakın çevrenin yanlış rol model olması, çocuğun bir gruba dahil olmak istemesi çalma eyleminin görölmesine sebep olabilmektedir.**

**Başkasının eşyasını izinsiz almanın bir suç olduğunun küçük yaşlarda öğretilmemiş olması ya da eşyasını aldığı kişiyi cezalandırma isteği de çocuğu çalmaya yöneltmektedir.**

**Çalma davranışını gösteren çocuklar genellikle kendilerini yalnız hissetmektedirler. Buna bağılı olarak kızgın ve öfkeli olabilirler.**

**Çalma davranışının sebepleri, çocuğun yaşadığı koşullara göre pek çok değışkene bağılı olup her çocuk için farklılık gösterebilmektedir.**

**Peki, çocuklarınızda karşılaştığınız bu çalma davranışlarının, daha büyük sorunlara yol açmaması için, ebeveynler olarak neler yapmalısınız?**

**İlk olarak sakin kalmalısınız. Vereceğiniz aşırı tepkiler çocuğun korkmasına sebep olarak size dürüst davranmasının önüne geçecektir.**

**Mülkiyet kavramı üzerinde konuşarak “benim” , “senin” , “başka birinin” ifadelerinin ne anlama geldiğini somutlaştırarak anlatmalı ve zaman zaman tekrar etmelisiniz.**

**Çocuğun evde kendine ait olan eşyalarını, çocuktan izin isteyerek almalısınız. Bu konuda ona rol model olarak onun da başkalarının eşyasını izinsiz almaması gerektiğini öğretmiş olacaksınız.**

**Hırsızlıkla suçlamamalı, maddi ya da fiziksel ceza vermemeli, etiketlememelisiniz.**

**Bir şeye sahip olmanın uygun yollarının ne olduğunu anlatmalısınız.**

**İzinsiz almanın ödünç almaktan farklı olduğundan ve bunun neden kötü bir davranış olduğundan bahsetmelisiniz.**

**Hiçbir şey olmamış gibi davranmak, görmezden gelmek ya da bu durumu diğer ebeveynden saklamak, çocuğunuza; çalma davranışının bir hata olmadığını düşündürebilir. Bu da davranışın tekrarlanmasına yol açabilir. Bu nedenle, alınan eşyanın mutlaka sahibine geri verilmesini sağlamalı ve durumu aile içinde değerlendirmelisiniz. Yaşanan sorun karşısında anne baba olarak ortak bir tutum sergilemeli ve tutarlı olmalısınız.**

**Çocuğunuzun yanında, ailede yaşanan maddi sıkıntılardan sık sık söz etmemelisiniz. Bu durum, çocukta ailesini maddi yetersizlikten kurtarma isteği oluşturarak çalma davranışına yöneltebilir.**

**Çocuğunuzla yakın ve güvene dayalı bir ilişki kurmalı, size dürüst davranması için örnek olmalı ve onun da dürüst davranışlarını pekiştirmelisiniz.**

**Çocuğunuzun hayatında olup bitenler hakkında fikir sahibi olmalı, çocuğun kendini yetersiz hissettiği konularda ona destek olmalısınız.**

**Kıyaslamak, etiketlemek, çok sık eleştirmek, olumlu dönütler vermemek, çocuğun kendini ispatlamak adına yanlış davranışlar sergilemesine sebep olabilir. Bu nedenle bu tarz davranışlardan kaçınmalısınız.**

**Eğer çocuğunuzun bir şey çaldığına eminseniz ama konuştuğunuzda bu durumu inkar ediyorsa, kendini korumak ve olacıklardan korktuğu için böyle bir tepki veriyor olabilir. Bu nedenle ne olursa olsun onu sevdiğinizi, her koşulda yanında olacağınızı ve bu sorunu birlikte çözeceğinizi hissettirmelisiniz.**

**Yaptığından dolayı hayal kırıklığına uğradığınızı belirtebilir fakat bunun onu kötü biri yapmadığını muhakkak söylemeli ve sevginizi esirgemekle tehdit etmemelisiniz.**

**Çocuğunuzun çalma davranışının altında yatan sebepleri muhakkak araştırmalısınız.**

**Çalma davranışına eşlik eden farklı davranış problemleriyle de karşılaşılıyor ve tüm olumlu tutumlarınıza rağmen sonuç alamıyorsanız, mutlaka bir uzmanla görüşmelisiniz.**

#### **Kaynaklar**

1) <http://www.guncedanismanlik.net>

2) <https://neoterapi.com>

3) <https://www.cocukludunya.com>

4) <https://www.antalyapsikiyatri.com/cocuk-sorunlari-psikolog/cocuklarda-calma-aliskanligi>